

USTANOVE

MESTNI FERKOV MUZEJ IN MUZEJSKO DRUŠTVO V PTUJU.

V zgodovini raziskav starega Poetovija in delovanja Muzejskega društva v Ptujju lahko razločujemo tri dobe. Prva sega od začetka, ko se je zbudilo zanimanje za zgodovinske vrednote, do ustanovitve Muzejskega društva l. 1893, druga se konča z domovanjem v starem Ferkovem muzeju l. 1928, a tretja se pričenja s preselitvijo v zgodovinske prostore nekdanjega dominikanskega samostana v Ptujju.

Prvi začetki raziskavanj starega Poetovija.

Stari Poetovio je že zgodaj vzbudil pozornost na svoje antične spomenike, v kolikor jih je bilo še ohranjenih nad zemljo. Učeni humanisti so nam s potovanj po naših krajih že v XV stoletju zabeležili rimske napise in ob priliki tudi opisali večje spomenike. Jurij Hauptmanič, župnik na Hajdini pri Ptujju, opisuje v svoji rokopisni zgodovini „Chronicom seu commentarius historicus Pettouiensis“ iz XVII stoletja preteklost našega mesta od rimske dobe naprej. V XVIII stoletju je na delu kar cela vrsta znanstvenikov, ki s pridom uporabljajo ptujske starine v svojih razpravah in vzbujajo zanimanje zanje.

V prvi polovici 19 stoletja je živel in deloval v Ptujju mož, ki je skrbel za ohranitev starodavnih spomenikov svojega mesta ter z redko veščino ocenil tudi njih zgodovinsko vrednost. Bil je to velezaslužni ptujski zgodovinar Simon Povoden, ki je dal okoli l. 1830 po Ptujju in okolici raztresene kamne zbrati in vzdati v stene starodavnega mestnega zvonika. Tako jih je rešil propada in ustanovil prvi ptujski lapidarij „sub divo“.

Njegovo udejstvovanje in vzgledno skrb za ptujske starine so posnemali drugi. Zanimanje za ptujske znamenitosti je v 19 stol. postajalo od leta do leta večje, zlasti so postali nanje pozorni tujci. Takrat so nastale prve antične zbirke, večinoma numizmatične. Tudi na dvorišču nižje gimnazije v Ptujju se je prašilo nekaj rimskih nagrobnikov, žrtvenikov in napisnih odlomkov, a ta prvi mestni muzej je le malo časa živel.

Znamenitejša najdbe so na žalost odpeljali v graške in druge muzeje. Razumljivo je, da so ptujski starinoslovci le neradi gledali, kako je večina izkopanih starin iz rimske preteklosti njihovega rodnega mesta ro-